

Бататгал хичээл

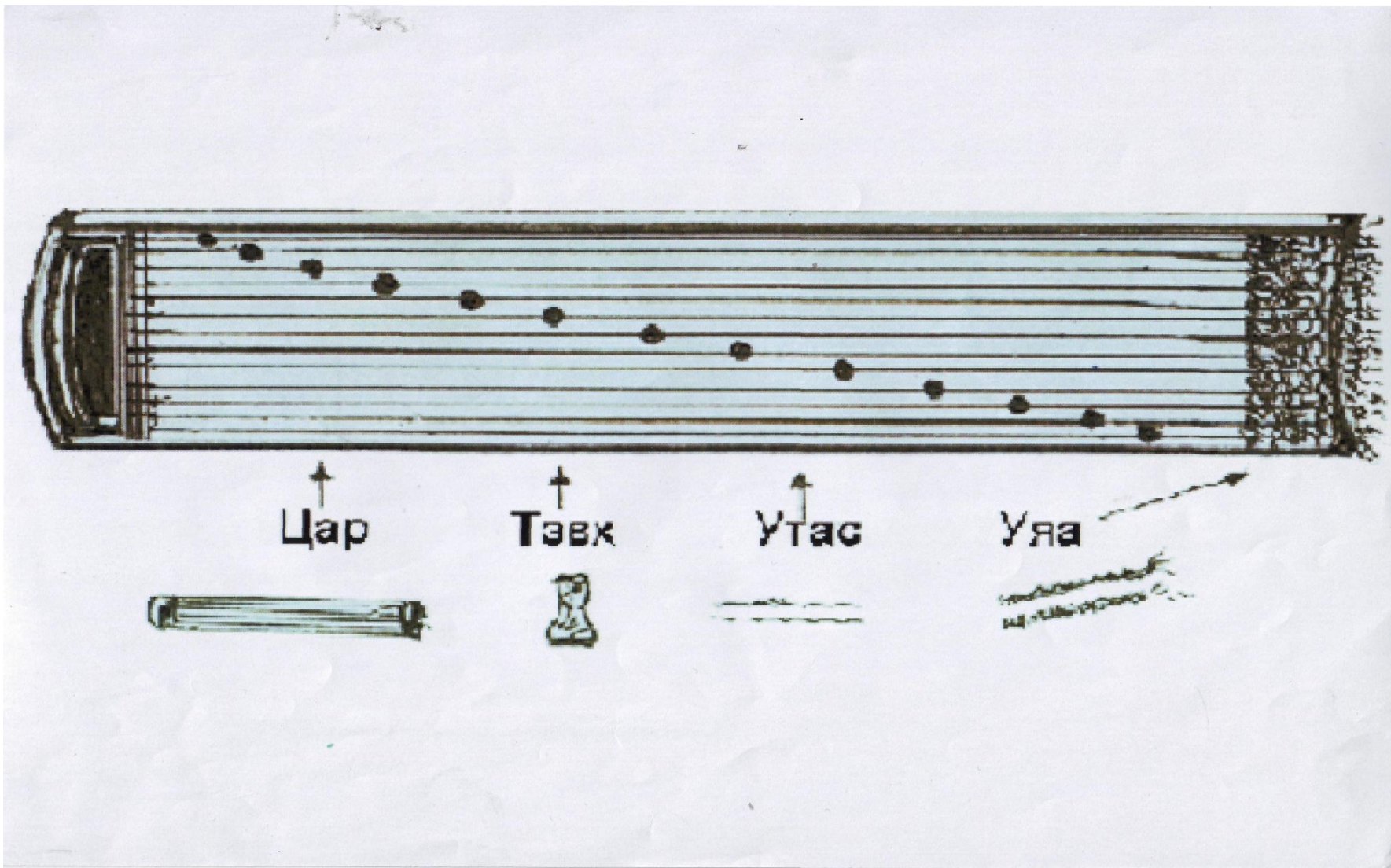
- Хөгжмөө сонсоод төрсөн сэтгэгдлээ дүрсэлж зурагаар илэрхийлээрэй.
- Ямар хөгжмийн зэмсгээр хөгжимдөж байна вэ?

Бататгал хичээл

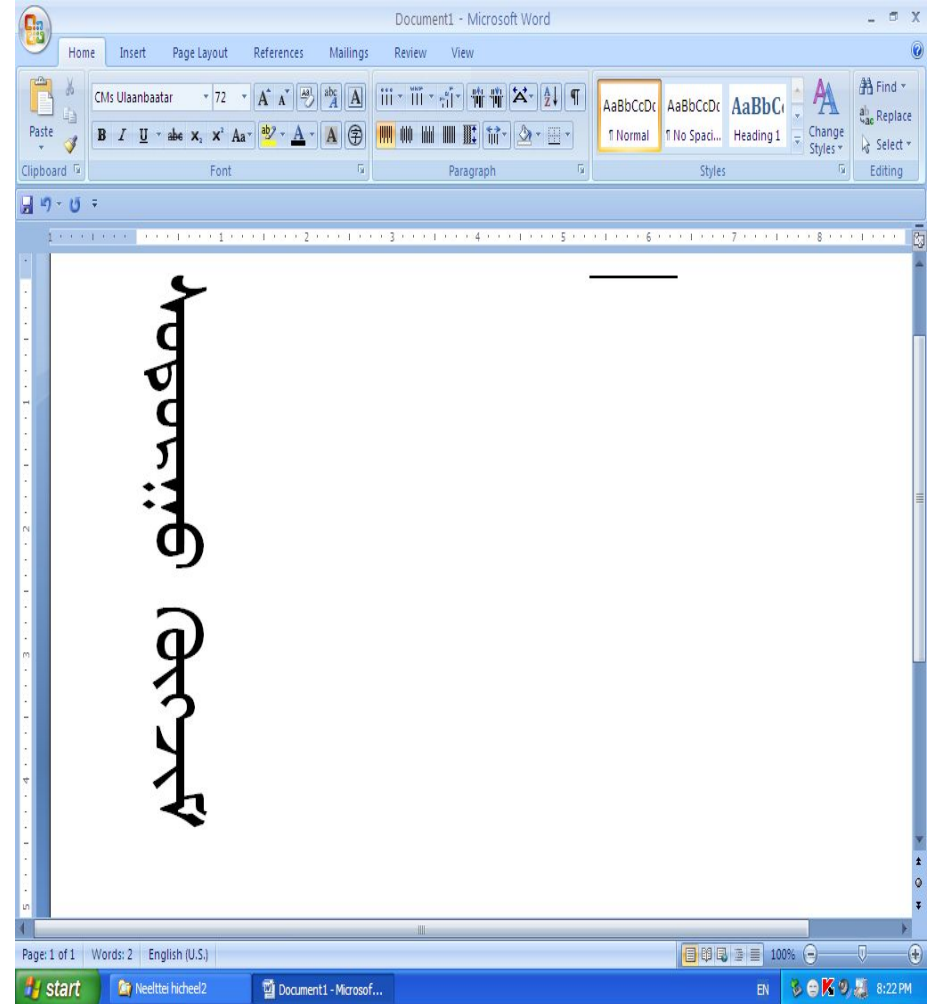
YouTube - ??? ???? - ????? ???? flv

Бататгал хичээл

Тэр юу вэ?

Зандан модон
нуруутай
Загал могойн
арьстай.

ШИНЭ ХИЧЭЭЛ

Шударга хөгжим

- Шударгаар хөгжимдөхөд нэг гар үргэлж чавхдасыг дарж шударгалах тул шударга гэж нэрлэжээ.
- 15-р зууны үед Тогоонтөмөр хааны ордонд хэрэглэж байсан Пи-па гэж нэрлэгддэг байжээ.

Бүтэц

- Бага , дунд, их гарын гэж 3 янз байдаг.
- Дээд тэвх, чавхдас, чих, толгой, иш, цар, цохиур, товч, доод тэвх гэсэн бүтэцтэй.

Бүтэц

- Дээд тэвх нь: Чавхдасыг их биеийг хөндийрүүлэх үүрэгтэй.
- Чавхдас нь: Авиа үүсгэх үүрэгтэй.
- Чих нь: Чавхдасыг хөглөх үүрэгтэй.
- Толгой нь: Чангалуур буюу чихийг тогтоох үүрэгтэй.
- Иш нь: Хатуу модоор хийгддэг, шударч гулсахад тохиромжтой.
- Цар нь: Царны 2 талыг могойн арьсаар ширлэдэг нь дуу дамжуулах үүрэгтэй.
- Товч нь: Ишийг холхиулахгүй байх үүрэгтэй.
- Доод тэвх нь: Хулсаар хийдэг өндөр нь 8 мм, өргөн нь 2,5 см

Хөглөгөө

- Шударга хөгжим нь 3 чавхдастай бөгөөд нарийнаас нь эхлэн 1,2,3 гэж дугаарлана.
- 1-р утас нь соль нотоор, 2-р утсыг ре, 3-р утсыг соль нотоор тус тус хөглөдөг.
- Шударга хөгжмийн нот бичигдсэнээсээ октав доор дуугардаг тул түүний хамгийн бүдүүн авиа нь их октавын соль нот юм.

Багтаамж

- Бага октавын соль нотноос 3 октавын соль нот хүртэл дуугарах хүчин чадалтай.
- Шударга хөгжим нь ардын, зохиолын, сонгодог бүтээлийн алинтай нь ч гоцлол, цөөхүүл, найрал хөгжмийн бүрэлдэхүүнтэй хамсран тоглогдох боломжтой, сэргэлэн цоглог өнгө аястай ХӨГЖИМ ЮМ.

Сонсох хөгжим

- Нэр...?
- Хөгжмийн зэмсэг..?
- Аялгууны шинж төрх?
- Аялгууны хүч?
- Аялгууны хурд?
- Өнгө будаг?

Унаган жороо / шударгын гоцлол/

Shanznii gotzlol Unagan joroo.mp3

Дүрслэл

Дүрслэл

Дүрслэл

Шинэ дуу

Шүлэг Д.Хүү

Аялгуу С.Батболд

Мөнх тэнгэрийн орон

Musical score for the song "Mongolian Sky" (Мөнх тэнгэрийн орон). The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time, marked Moderato (♩ = c. 108). It consists of four staves of music with lyrics in Mongolian. The lyrics are: Ал-тан га-дас од Зу-лайд гя-лал-заж Зүг чи-гийг тод-руулж Ая-лах дэл-хийг уяал-сан Ми-ний эх о-рон Мөнх тэн-гэ-рийн Мон-гол Мөнх тэнгэ-рийн Мон-гол Ми-ний эх о-рон. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

1. Алтан гадас од
Зулайд гялалзаж
Зүг чигийг тодруулж
Аялах дэлхийг уяалсан
Түрлэг:
Миний эх орон
Мөнх тэнгэрийн Монгол
Мөнх тэнгэрийн Монгол
Миний эх орон
2. Долоон бурхан од
Тэнгэрт анивчиж
Од гаригийн заадлаар
Орчлон дэлхийг гийгүүлсэн
Түрлэг:
3. Цэлмэг тэнгэрийн доор
Сүрэг мал нь бэлчиж
Сүүн цацлаа өргөөд
Хүж дэлхийг уяраасан
Түрлэг:

Шинэ дуу

Дүгнэлт

- Шударга хөгжмийн тухай.
- Бүтэц зохион байгуулалт.
- Хөг хөглөгөө.
- Багтаамж.
- Хөгжмийн дүрслэл.

**Ардын хөгжмийн зэмсэг
“Шударга”**

**Хамрах хүрээ: БЗД. 84-р
сургууль**

9в анги

Хичээлд Оролцох журам

- Хичээлд идэвхтэй оролцох
- Найз нөхөд, багшаа хүндэтгэх
- Найрсаг байх
- Сэдвийн хүрээнд чөлөөтэй
харилцан ярилцах
- Бие биенээ сонсох
- Багаар хамтран ажиллах

Зорилго:

**Ардын хөгжмийн зэмсэгт
зориулсан бүтээлийг
шударга хөгжмийн зэмсгээр
дамжуулан таньж мэдэн,
сонсож ялгасан.**

Зорилт:

- **K1: Ардын хөгжмийн зэмсэг болох шударга хөгжмийн тухай мэдэх.**
- **K2: Шударга хөгжмийн зэмсгийг мэдсэнээр гоцлолд зориулсан уран бүтээлээс сонсох.**
- **K3: Шударга хөгжмийн зэмсгийн бүтэц зохион байгуулалт, хөг хөглөгөө, багтаамжийг нэрлэж, ялгаж чаддаг болох.**
- **K4: Хөгжмийн уран бүтээлийг ойлгосноор ардын хөгжмийн урлагийн баялаг өв сан үнэт зүйлсийг хүндлэх, бишрэх**

Гэрийн даалгавар

Үгийн сүлжээ

The crossword puzzle grid consists of the following words:

- 1:
- 2:
- 3: Б
- 4:
- 5: я
- 6: н

Vertical words starting from the 5th row:

- а
- я
- н
- х
- у
- у
- р

Illustrations include a flute and an open book with pencils.

Гэрийн даалгавар

- info@mon-ensemble.mn

хаягаар сонирхолтой
мэдээ мэдээллийг олж
аваарай.

Гэрийн даалгавар

- “Унаган жороо”
шударгын гоцлол хэн
гэдэг хөгжмийн
зохиолчийн бүтээл вэ?

Баярлалаа хүүхдүүд ээ